

กฎหมายขัดกัน

การใช้กฎหมายต่างประเทศบังคับ

ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย
พุทธศักราช 2481

ภาค 1

บทเบ็ดเสร็จทั่วไป

ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย พุทธศักราช 2481

เมื่อไม่มีบทบัญญัติ
ในพระราชบัญญัตินี้
หรือกฎหมายอื่นของ
ไทยที่จะยกมาปรับใช้
กับกรณีขัดกันแห่ง
กฎหมายได้

กฎเกณฑ์ทั่วไปแห่งกฎหมาย
ระหว่างประเทศแพนคอดีบุคคล

ถ้าจะต้องใช้กฎหมาย
ต่างประเทศบังคับ

+ กฎหมายต่างประเทศ

กำหนดให้ใช้กฎหมายไทย

1

กฎหมายภายในของไทย
(**มิใช่กฎหมายขัดกันของไทย**)

2

เพียงไม่ขัดต่อ
ความสงบเรียบร้อย
หรือศีลธรรมอันดี
ของประชาชนชาวไทย

ให้ใช้

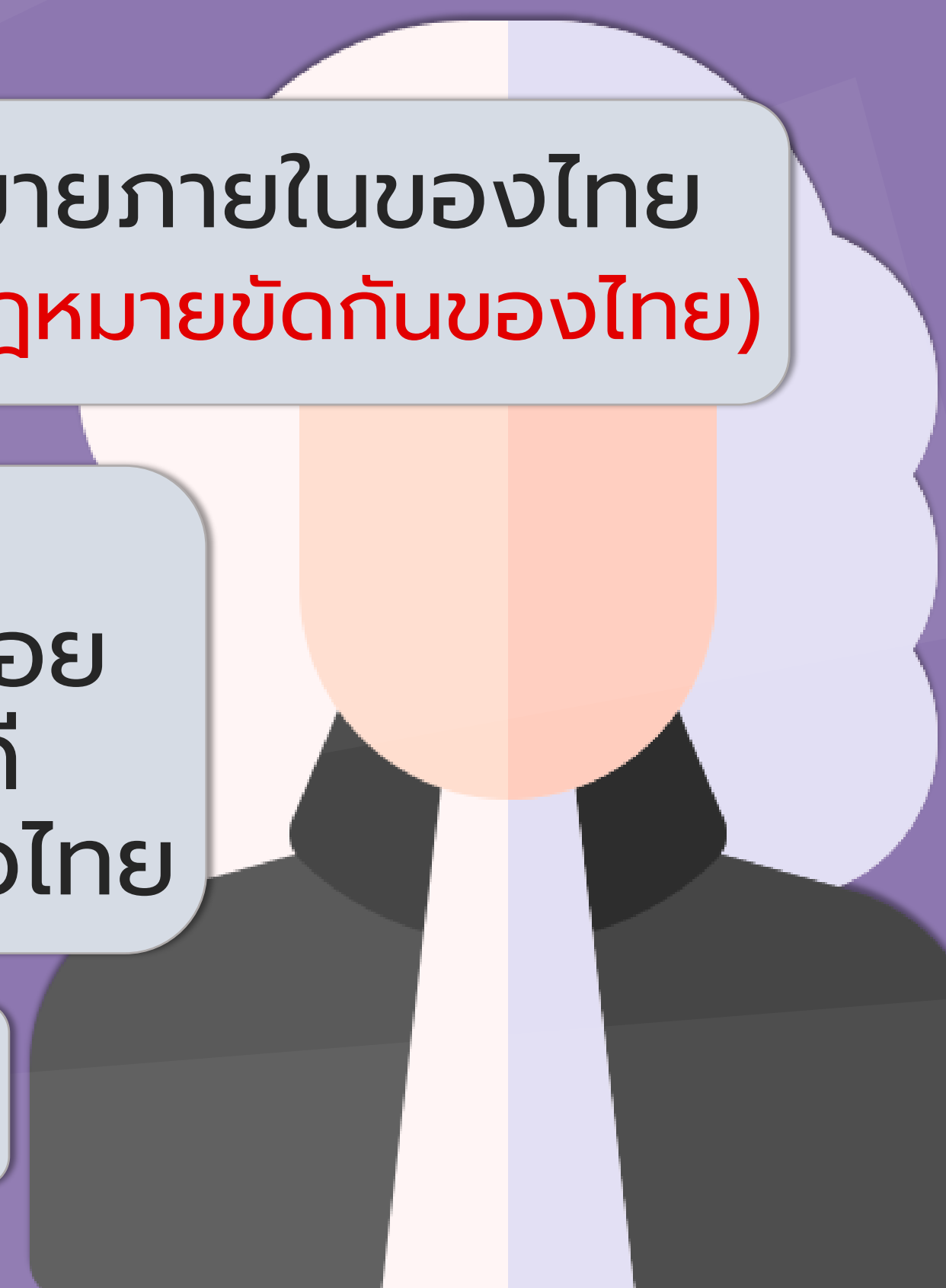
3

กฎหมายภายในของไทย

ให้ใช้

มิได้พิสูจน์กฎหมาย
ให้พอใจแก่ศาล

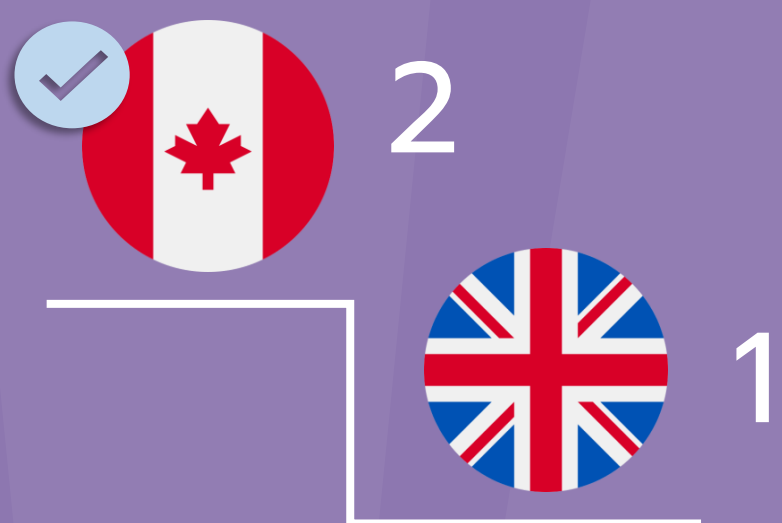

การพิจารณาใช้กฎหมายสัญชาติ กรณีบุคคลมี 2 สัญชาติขึ้นไป

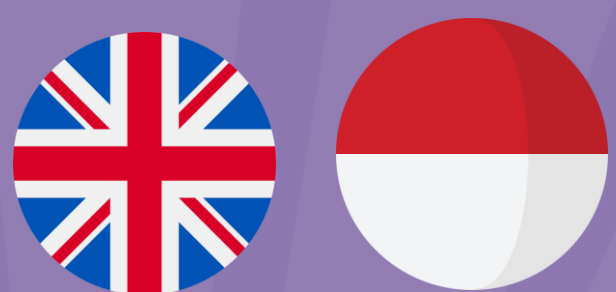
ได้รับสัญชาติ
มาเป็นลำดับ

ให้ใช้

กฎหมายสัญชาติที่ได้รับครั้งสุดท้าย
(สัญชาติล่าสุด)

ได้รับสัญชาติ
มาคราวเดียวกัน

ให้ใช้

- กฎหมายสัญชาติของประเทศ
ซึ่งบุคคลนั้นมีภูมิลำเนาอยู่
- กฎหมายของภูมิลำเนายื่นฟ้อง
(กรณีมีภูมิลำเนาอยู่ประเทศอื่นนอกสัญชาติ)
- กฎหมายของประเทศซึ่งบุคคลมีถิ่นที่อยู่
(กรณีไม่ปรากฏภูมิลำเนา)

บุคคลไร้สัญชาติ

ให้ใช้

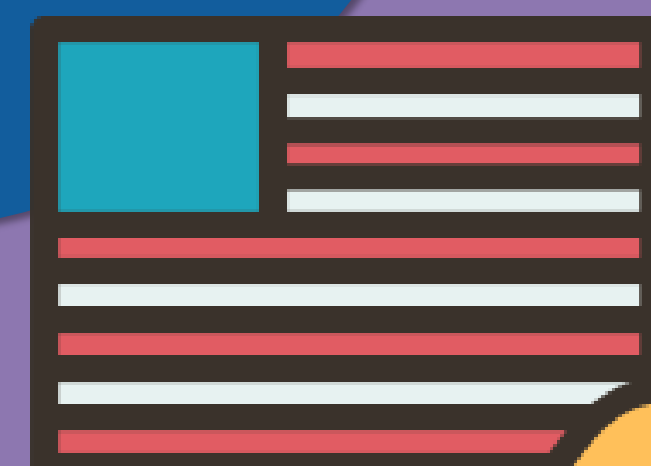
- กฎหมายของภูมิลำเนา
- กฎหมายของประเทศซึ่งบุคคลมีถิ่นที่อยู่
(กรณีไม่ปรากฏภูมิลำเนา)

สัญชาติของ**นิติบุคคล**
คือสัญชาติของประเทศ
ที่นิติบุคคลนั้นมีถิ่นที่ตั้ง
สำนักงานแห่งใหญ่

ถ้ามีสัญชาติ**ไทย**
ให้ใช้กฎหมายสัญชาติ
ของไทย

แบบแห่งนิติกรรมและสัญญา

ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย พุทธศักราช 2481

กฎหมายที่ใช้บังคับกับกรณี

กฎหมายของประเทศ
ที่นิติกรรมนั้นได้ทำขึ้น

กฎหมายของประเทศ
ที่ทรัพย์สินตั้งอยู่

ความสมบูรณ์แบบแห่งนิติกรรม

ความสมบูรณ์แบบแห่งสัญญา/
เอกสาร/นิติกรรมอื่นเกี่ยวกับ
อสังหาริมทรัพย์

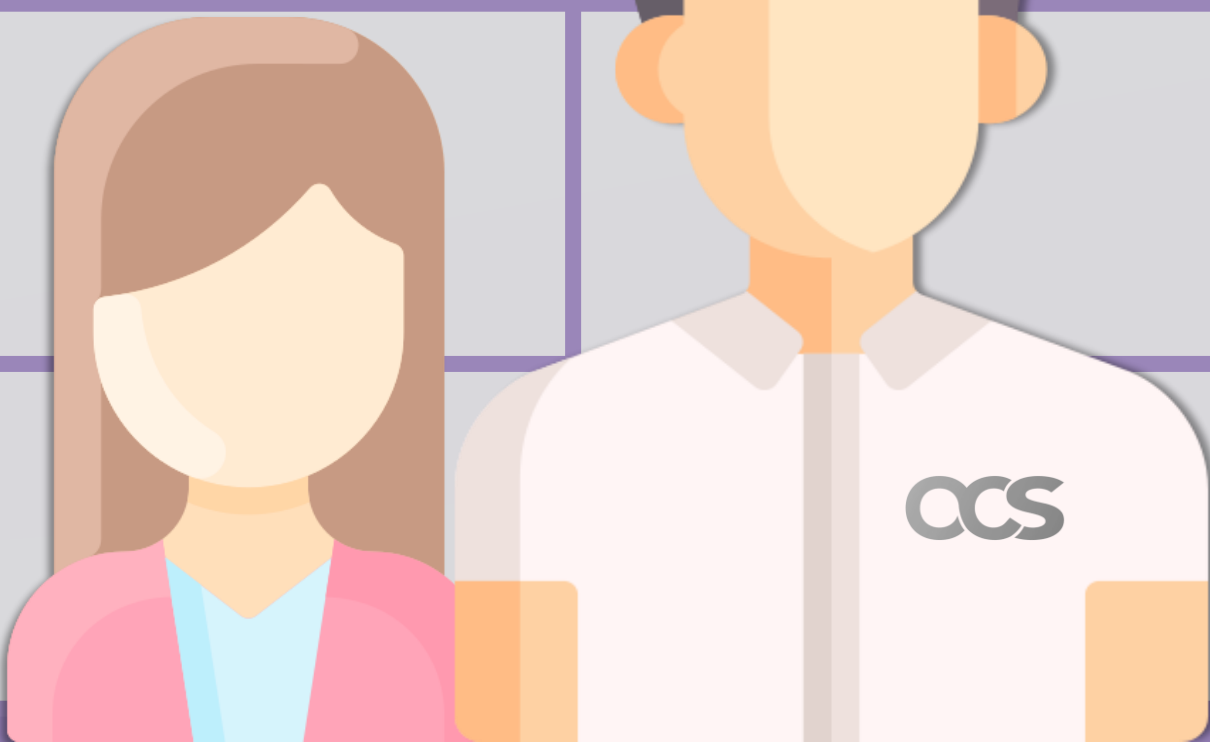
ภาค 2

สถานะและความสามารถของบุคคล

ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย พุทธศักราช 2481

กฎหมายที่ใช้บังคับกับกรณี

	กฎหมายสัญชาติ ของบุคคลนั้น 	กฎหมายไทย 	กฎหมายแห่งดิน ที่อสังหาริมทรัพย์ ตั้งอยู่ 	กฎหมาย ของประเทศซึ่งศาล ที่สั่งสั่งกักอยู่
ความสามารถและความไร้ความสามารถ ของบุคคล				
คนต่างด้าวทำนิติกรรมในไทย	 (เท่าที่จะมีความสามารถ ตามกฎหมายไทย ยกเว้น นิติกรรม ตามกฎหมายครอบครัวและมรดก)			
ความสามารถของบุคคลในการทำ นิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์				
ศาลไทยสั่งให้กระทำการตามจำเป็น กรณี คนต่างด้าว ในไทยไปเสียจากภูมิลำเนา และถิ่นที่อยู่ตามเงื่อนไขของ ม. 53 และ 54 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์				
ผลของคำสั่งให้คนต่างด้าวข้างต้น เป็นคนสาบสูญ	 (เท่าที่ไม่เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งตั้งอยู่ในประเทศไทย)			
เหตุที่ศาลไทยจะสั่งให้คนต่างด้าว ซึ่งมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย อยู่ในความอนุบาลหรืออยู่ในความพิทักษ์ได้	 (เว้นแต่ เหตุที่กฎหมายไทย มิได้ยอมให้ทำ)			
ผลของคำสั่งให้อยู่ในความอนุบาล หรือความพิทักษ์				

ภาค 3

หนี้

ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย พุทธศักราช 2481

***** ผลแห่งสัญญาให้วินิจฉัยตามเจตนาของคู่กรณี *****
(หลักความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนา)

กฎหมายที่ใช้บังคับกับกรณี

กฎหมายสัญชาติ ของบุคคล	กฎหมาย แห่งดิน ที่สัญญาได้ทำขึ้น	กฎหมายแห่งดิน ที่พึงปฏิบัติ ตามสัญญา	กฎหมายแห่งดิน ที่ข้อเท็จจริงอันเป็น เหตุให้เกิดหนี้ขึ้น เกิดขึ้น	กฎหมายแห่งดิน ที่ข้อเท็จจริงซึ่งทำให้ เป็นการละเมิดนั้น ได้เกิดขึ้น
 (กรณีคู่สัญญา สัญชาติเดียวกัน)	 (กรณีคู่สัญญา ต่างสัญชาติ)			
	 (ได้แก่กฎหมาย แห่งดินที่คำบอกกล่าว สนองไปถึงผู้เสนอ)	 (กรณีไม่ทราบดินที่ สัญญาได้ทำขึ้น)		
				
				 (ไม่ใช่กับข้อเท็จจริง ที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ ซึ่งไม่เป็นการละเมิด ตามกฎหมายไทย)

กฎหมายที่ใช้บังคับสำหรับ
สิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญ/
ผลแห่งสัญญา
(กรณีไม่ทราบเจตนาของคู่สัญญา)

กรณีใช้กฎหมายแห่งดินที่สัญญา
ได้ทำขึ้น + สัญญาที่ทำขึ้นระหว่าง
บุคคลซึ่งอยู่ห่างกันโดยระยะทาง

หนี้ซึ่งเกิดจากการจัดการงาน
นอกสั่ง หรือลาภมิควรได้

หนี้ซึ่งเกิดจากการละเมิด
(ฝ่ายที่ต้องเสียหายจะเรียกร้องค่าสินไหม
ทดแทนหรือทางแก้อื่นใดได้เฉพาะที่กฎหมาย
ไทยยอมให้เรียกร้อง)

ภาค 4

ทรัพย์

ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย พุทธศักราช 2481

กฎหมายที่ใช้บังคับกับกรณี

กฎหมายสัญชาติ ของบุคคล	กฎหมายแห่งดิน ที่ทรัพย์สินตั้งอยู่
การบังคับแก่สังหาริมทรัพย์ และอสังหาริมทรัพย์	
การส่งสังหาริมทรัพย์ ออกนอกประเทศ	 (กฎหมายสัญชาติของเจ้าของ ทรัพย์ ตั้งแต่เวลาส่งทรัพย์ ออกนอกประเทศ)
สังหาริมทรัพย์ซึ่งได้ย้ายที่ ในระหว่างฟ้องคดี	 (ขณียื่นฟ้อง)

การหมั้น การสมรส และการสิ้นสุดการสมรส

มาตรา	เรื่อง	กฎหมายที่ใช้บังคับกับกรณี			
		กฎหมาย สัญชาติ ของบุคคล	กฎหมาย สัญชาติ อันร่วมกัน	กฎหมาย สัญชาติ แห่งสามี	กฎหมาย แห่งประเทศที่ได้ กระทำการนั้น
๑๘	ความสามารถที่จะทำการหมั้นและการเพิกถอนการหมั้น*	 (แต่ละฝ่าย)			
๑๙	เงื่อนไขแห่งการสมรส	 (แต่ละฝ่าย)			
๒๐ วรรคหนึ่ง	แบบของการสมรสที่สมบูรณ์**				 (ประเทศที่ทำการสมรส)
๒๑ วรรคหนึ่ง	ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยา (กรณีมีสัญชาติเดียวกัน หรือภริยาได้สัญชาติสามีโดยการสมรส)				
๒๑ วรรคสอง	ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยา (กรณีภริยามีได้สัญชาติสามีโดยการสมรส)				
๒๒ วรรคหนึ่ง	ทรัพย์สินระหว่างสามีภริยา (กรณีไม่มีสัญญาก่อนสมรส)				
๒๒ วรรคสอง	ทรัพย์สินระหว่างสามีภริยา (กรณีสัญชาติต่างกัน)				
๒๔	ความสามารถที่จะทำสัญญาเกี่ยวกับทรัพย์สินระหว่างสามีภริยา (กรณีทำสัญญาก่อนสมรส)	 (แต่ละฝ่าย)			
๒๕	สิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญและผลแห่งสัญญาก่อนสมรสกรณีคู่สัญญามีสัญชาติเดียวกัน***				
๒๖	การหย่าโดยความยินยอม (สมบูรณ์ถ้ากฎหมายสัญชาติของทั้งสองฝ่ายยอมให้ทำได้)				
๒๗	เหตุแห่งการหย่า แต่ศาลไทยจะพิพากษาให้หย่าได้เฉพาะเมื่อกฎหมายสัญชาติของทั้งสองฝ่ายยอมให้หย่าได้				 (ถิ่นที่ได้ยื่นฟ้อง)
๒๘ วรรคหนึ่ง ประกอบกับ ๑๙	การเพิกถอนการสมรส (ใช้กฎหมายซึ่งใช้บังคับแก่เงื่อนไขแห่งการสมรส)	 (แต่ละฝ่าย)			
๒๘ วรรคสอง	ความสำคัญผิด กลฉ้อฉล หรือการข่มขู่อันจะเป็นเหตุให้เพิกถอนการสมรส				 (ถิ่นที่ได้ทำการสมรส)

* ผลของการหมั้นให้เป็นไปตามกฎหมายของประเทศซึ่งศาลที่พิจารณาและพิพากษาคดีสังกัดอยู่

** การสมรสระหว่างคนในบังคับไทย หรือคนในบังคับไทยกับคนต่างด้าวซึ่งได้ทำในต่างประเทศโดยถูกต้องตามแบบที่กฎหมายไทยกำหนดไว้ย่อมเป็นอันสมบูรณ์ (มาตรา ๒๐ วรรคสอง)

*** ถ้าคู่สัญญาไม่มีสัญชาติอันเดียวกัน สิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญและผลแห่งสัญญาก่อนสมรสให้เป็นไปตามกฎหมายซึ่งคู่สัญญาเจตนา หรือพึงสันนิษฐานได้ว่าได้มีเจตนาที่จะยอมอยู่ใต้อำนาจแห่งกฎหมายนั้น ถ้าไม่มีเจตนาเช่นนั้น ให้เป็นไปตามกฎหมายแห่งประเทศที่คู่สมรสตั้งภูมิลำเนาครั้งแรกหลังจากการสมรส

❖ การจัดการทรัพย์สินระหว่างสามีภริยาในส่วนที่เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ให้เป็นไปตามกฎหมายแห่งถิ่นที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ (มาตรา ๒๒ วรรคสามและมาตรา ๒๕ วรรคสอง)

❖ ผลแห่งการสมรสตามมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ ย่อมไม่ถูกกระทบ หากว่าภายหลังการสมรสคู่สมรสฝ่ายใดได้มาซึ่งสัญชาติแตกต่างจากขณะทำการสมรส (มาตรา ๒๓)

สิทธิและหน้าที่ระหว่างบิดามารดากับบุตร

มาตรา	เรื่อง	กฎหมายที่ใช้บังคับกับกรณี		
		กฎหมาย สัญชาติของบุคคล	กฎหมาย สัญชาติ แห่งสามี/บิดา	กฎหมาย สัญชาติ แห่งภรรยา/มารดา
๒๙	การเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายหรือไม่		 (ขณะบุตรเกิด/ขณะสามีตาย)	
๒๙ วรรคสอง	การฟ้องคดีไม่รับเด็กเป็นบุตร			
๓๐	สิทธิและหน้าที่ระหว่างบิดามารดากับบุตรชอบด้วยกฎหมาย			
๓๐ วรรคสอง	สิทธิและหน้าที่ระหว่างมารดากับบุตรนอกสมรส			
๓๑	การรับเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย		 (ขณะรับบุตร/ขณะบิดาตาย)	
๓๒ วรรคหนึ่ง	การใช้อำนาจปกครองผู้เยาว์ซึ่งไม่มีบิดามารดาหรือการสิ้นสุดอำนาจปกครอง*	 ผู้เยาว์		
๓๔	สิทธิฟ้องบุพการีเป็นคดีแพ่งหรือคดีอาญา	 ผู้สืบสันดาน		
๓๕ วรรคหนึ่ง	การรับบุตรบุญธรรม (กรณีผู้รับบุตรบุญธรรมกับบุตรบุญธรรมมีสัญชาติเดียวกัน)			
๓๕ วรรคสอง	ความสามารถและเงื่อนไขในการรับบุตรบุญธรรม (กรณีผู้รับบุตรบุญธรรมกับบุตรบุญธรรมมีสัญชาติต่างกัน)	 แต่ละฝ่าย		
๓๕ วรรคสอง	ผลแห่งการรับบุตรบุญธรรมระหว่างผู้รับบุตรบุญธรรมกับบุตรบุญธรรม (กรณีสัญชาติต่างกัน)	 ผู้รับบุตรบุญธรรม		
๓๕ วรรคสาม	สิทธิและหน้าที่ของบุตรบุญธรรมกับครอบครัวตามกำเนิด	 บุตรบุญธรรม		
๓๖	หน้าที่อุปการะเลี้ยงดู (ถูกเรียกร้องเกินกว่ากฎหมายไทยอนุญาตไม่ได้)	 ผู้ถูกเรียกร้องให้เลี้ยงดู		

* การจัดผู้เยาว์ให้อยู่ในอำนาจปกครอง กรณีผู้เยาว์ซึ่งมีสัญชาติต่างประเทศและมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยจะจัดให้อยู่ในความปกครองตามกฎหมายไทยก็ได้

ถ้าปรากฏจากพฤติการณ์แห่งกรณีว่าตามกฎหมายต่างประเทศนั้นไม่เป็นอันคุ้มครองประโยชน์ได้เสียของผู้เยาว์ให้เป็นผลตามสมควรได้ (มาตรา ๓๒ วรรคสอง)

❖ การจัดการส่วนที่เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ของผู้เยาว์ อำนาจของผู้ปกครองที่จะจัดการกับทรัพย์สินเช่นนั้น ให้เป็นไปตามกฎหมายแห่งถิ่นที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ (มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง)

❖ การถอนอำนาจปกครองให้เป็นไปตามกฎหมายของประเทศซึ่งศาลที่สั่งถอนอำนาจปกครองสังกัดอยู่ (มาตรา ๓๓)

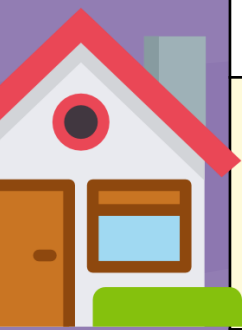

ภาค 6

มรดก

มาตรา	เรื่อง	กฎหมายที่ใช้บังคับกับกรณี		
		กฎหมายสัญชาติ ของบุคคล	กฎหมาย ภูมิลำเนา	กฎหมาย แห่งประเทศที่ได้ กระทำการนั้น
๓๗	มรดกที่เกี่ยวกับ อสังหาริมทรัพย์			 ดินที่ทรัพย์นั้นตั้งอยู่
๓๘	มรดกที่เกี่ยวกับ สังหาริมทรัพย์ (สิทธิโดยธรรม หรือโดยพินัยกรรม)		 ของเจ้ามรดกขณะตาย	
๓๙	ความสามารถของบุคคลที่จะทำพินัยกรรม	 ในขณะที่ทำพินัยกรรม		
๔๐	แบบของพินัยกรรม		หรือ	
๔๑	ผลของพินัยกรรม/การตีความพินัยกรรม ความเสียเปล่าแห่งพินัยกรรม/ข้อกำหนด ในพินัยกรรม		 ของผู้ทำพินัยกรรมขณะตาย	
๔๒ วรรคหนึ่ง	การเพิกถอนพินัยกรรมหรือข้อกำหนดในพินัยกรรม		 ของผู้ทำพินัยกรรมขณะเพิกถอน	
๔๒ วรรคสอง	การตกไปแห่งพินัยกรรมหรือข้อกำหนดในพินัยกรรม		 ของผู้ทำพินัยกรรมขณะตาย	

Better Regulation ♦ for ♦ Better Life

Krisdika Connect

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

จัดทำโดย

นางสาวนุชนาถ เกษมพิบูลย์ไชย
นางชนนันท์ ศรีทองสุข ศรีพันธุ์
นางสาวลัฐภา เนตรทัศน์
นางสาวปิยะชวัญ ชมชื่น

กองกฎหมายต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา